

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur	[naam]
Telefoonnummer	[telefoonnummer]
Nummer & Titel	IB 2021/105 Interpretatie HvJEU arrest Hasan en de afdoening van zaken van illegale vreemdelingen (Dublin)
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Asiel Themapagina 's – Vw 30 Dublin
Relatie met	<u>Arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 25 januari 2018 (C-360/16) - Hasan</u>
Geldig vanaf	19-08-2021
Geldig tot en met	19-08-2023

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.

1. Aanleiding

Tijdens de Heads of Unit-meeting (HoU) van oktober 2020 hebben de gelijkgestemde lidstaten (NL, DE, UK, AT, CH en SE)¹ een overeenstemming bereikt over de reikwijdte en de toepassing van het HvJEU (hierna het Hof) – arrest Hasan. Dit is van directe invloed op de werkwijze in Dublinzaken van illegale vreemdelingen en wordt daarom uitgewerkt in dit informatiebericht.

2. Verwachting

De inhoud van dit informatiebericht is een toelichting op de (bestaande) werkwijze en zal verder niet opgenomen worden in de Vc.

3. Inhoud/Toelichting

Het arrest Hasan ziet, samengevat, op termijnen voor het leggen van een terugnameclaim bij een vreemdeling zonder asiolverzoek in Nederland en de gevolgen van overschreden claimtermijnen. De principiële vraag die speelt in dit arrest, heeft betrekking op de termijnoverschrijding van art. 24 Dv (*terugnameclaim bij geen nieuw asiolverzoek*) wanneer de 'illegale' vreemdeling geen nieuw asiolverzoek indient, ondanks dat hij daartoe in de gelegenheid is gesteld door de lidstaat (hierna: LS) waar hij zich bevindt.

Het uitgangspunt volgens het Hof is dat een vreemdeling, die zich zonder verblijfstitel ophoudt in een andere LS, in beginsel tijdig geclaimd wordt conform art. 24 Dv. Wanneer een LS (waar de vreemdeling zich bevindt) dit echter niet doet, wordt een LS niet daarom de verantwoordelijke LS, nu dit niet is bepaald in art. 24, lid 3, Dv en de Uniewetgever dit ook niet zo heeft bedoeld (r.o. 75 en 83). Wel moet

¹ In de praktijk is gebleken dat ook Frankrijk zich, na toelichting middels een second opinion, achter deze interpretatie lijkt te scharen. België geeft daarentegen aan van mening te verschillen, omdat zij zich afvragen of het wel mogelijk is dat een lidstaat waar de vreemdeling geen asiel heeft aangevraagd kan claimen op een andere lidstaat waar geen asiel is aangevraagd of dat dit opgevat moet worden als dat de Dublinverordening in dit geval niet van toepassing is.

de vreemdeling in dat geval in staat worden gesteld om asiel aan te vragen². Wanneer de illegale vreemdeling alsnog asiel aanvraagt, dan wordt in deze situatie die LS verantwoordelijk en vindt er geen verantwoordelijkheidsprocedure meer plaats (r.o. 80).

Wanneer de illegale vreemdeling geen asiel aanvraagt, terwijl hij daartoe in de gelegenheid is gesteld, heeft een LS de volgende opties. Gelet op het feit dat de vreemdeling dan als illegale derdelander dient te worden beschouwd kan er enerzijds een terugkeerprocedure op grond van de Terugkeerrichtlijn (Tri) worden opgestart. Anderzijds behoudt de desbetreffende LS de mogelijkheid om in dat geval alsnog/wederom een terugnameprocedure conform art. 24 Dv te starten (ro 89 en 91).

De HoU-lidstaten zijn het er over eens dat uit het arrest volgt dat als er door een illegale vreemdeling in deze situatie geen asielaanvraag wordt ingediend, het verstrijken van de termijnen in art. 24 Dv niet kan leiden tot een verschuiving van de verantwoordelijkheid³. Ook na het verstrijken van de termijn kan er nog een claimverzoek worden verzonden, zolang betrokkene geen asielaanvraag indient. In dit geval zijn de HoU-lidstaten het tevens unaniem met elkaar eens dat er geen tijdslimiet is voor het indienen van een claimverzoek in de zin van artikel 24 Dv.⁴

In geval van een claimakkoord, is het arrest Hasan daarentegen niet meer van toepassing. De verzoekende LS heeft dan immer gekozen voor een Dublinprocedure, en heeft tevens naar aanleiding daarvan een claimakkoord ontvangen. De verzoekende lidstaat valt in dat geval, zoals gewoonlijk, weer terug op de termijnen en consequenties zoals neergelegd in artikel 29 Dv. Dat wil zeggen, dat de verplichting van de aangezochte lidstaat om de vreemdeling terug te nemen vervalt na het verstrijken van de uiterste overdrachtsdatum.

4. Hoe te handelen

Casuïstiek, claimartikelen (Claim-uit) en heroverwegingsverzoeken

In geval van een illegale vreemdeling zonder asielaanvraag, kan de claim – ook buiten de claimtermijn – worden verzonden. Op grond van welk artikel dit moet gebeuren, is afhankelijk van de hierna genoemde casuïstiek. Op hoofdlijnen zijn een drietal situaties te onderscheiden.

De LS waar de vreemdeling (eerder) illegaal heeft verbleven, heeft:

a) niet geclaimd -> op grond van het arrest is dit niet fataal. Zowel de oude als de eventueel nieuwe verzoekende LS kunnen een claimverzoek versturen o.g.v.:

- artikel 18.1b Dv in geval van een lopend asielverzoek in LS A;
- artikel 18.1c Dv in geval van een ingetrokken asielverzoek in LS A;
- artikel 18.1d Dv in geval van een afgewezen asielverzoek in LS A;

mits het een illegale vreemdeling zonder aanvraag (in LS B en C) betreft.

- LS A (aanvraag) – LS B (illegaal) – LS C (illegaal)⁵

² Informatie hierover is vaak terug te vinden in dossierstukken, zoals het VP-dossier en proces-verbaal van de KMar.

³ Uitgezonderd de gevallen die onder 'hoe te handelen' zijn geschetst.

⁴ Wel met de kanttekening dat de termijnen dienen bij te dragen aan een snelle behandeling van het asielverzoek door te waarborgen dat de terugnameprocedure wordt uitgevoerd zonder onnodige vertraging (zie naar analogie arresten van 26 juli 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, punten 53 en 54, en 25 oktober 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, punt 31).

⁵ De toelichting is gegeven aan de hand van 3 lidstaten, maar in de praktijk kan het voorkomen dat een illegale vreemdeling in meer lidstaten illegaal heeft verbleven. In dat geval kunnen deze lidstaten als LS B worden aangemerkt.

In dit geval mogen zowel LS B als LS C claimen in LS A. Wanneer LS A de claim van LS C afwijst met de opmerking dat LS B waar de illegale vreemdeling eerder heeft verbleven niet heeft geclaimd in LS A, kan een heroverwegingsverzoek worden verzonden onder verwijzing naar het arrest Hasan waaruit blijkt dat dit geen belemmering is zo lang de illegale vreemdeling geen asielverzoek heeft ingediend in LS B, ondanks hij hiertoe in de gelegenheid is gesteld (zie ook toelichting hierboven).

b) wel geclaimd, maar na een afwijzing niet tijdig een verzoek tot heroverweging verstuurd -> de verzoekende lidstaat is wegens termijnoverschrijding verantwoordelijk geworden⁶;

- LS A (aanvraag) – LS B (illegaal & claim afgewezen) – LS C (illegaal)

In het geval dat LS B niet tijdig een heroverwegingsverzoek heeft verzonden aan LS A, is de verantwoordelijkheid overgegaan van LS A naar LS B. LS C kan in dit geval het claimverzoek richten aan LS B. Wanneer LS B de claim van LS C afwijst, kan een heroverwegingsverzoek worden verzonden naar LS B met de opmerking dat de verantwoordelijkheidsvaststelling tussen LS A en LS B heeft plaatsgevonden en de verantwoordelijkheid van LS A naar LS B is overgegaan, omdat LS B het heroverwegingsverzoek niet tijdig heeft verzonden conform artikel 5 lid 2 Verordening 1560/2003.

In deze gevallen kan het zijn dat LS C in LS B moet claimen wegens de overgang vd verantwoordelijkheid van LS A naar LS B, terwijl de (illegale) vreemdeling nog geen asielaanvraag heeft ingediend in LS B. Hoewel om deze reden geen concreet claimartikel kan worden bepaald tussen LS C en LS B, is besloten om in deze zaken het asielverzoek van de vreemdeling in de eerste lidstaat, dus LS A, als uitgangspunt te nemen en te claimen o.g.v. het claimartikel dat zou gelden tussen LS B en LS A. Immers, de overgang van de verantwoordelijkheid naar LS B is o.g.v. dat claimartikel tot stand gekomen.

c) wel geclaimd en een akkoord ontvangen⁷, maar niet tijdig overgedragen -> de verzoekende lidstaat is wegens termijnoverschrijding verantwoordelijk geworden.

- LS A (aanvraag) – LS B (illegaal & claimakkoord) – LS C (illegaal)

In het geval dat LS B de overdracht naar LS A niet tijdig (binnen de UOD) heeft laten plaatsvinden, is de verantwoordelijkheid overgegaan van LS A naar LS B. LS C kan in dit geval het claimverzoek richten aan LS B. Wanneer LS B de claim van LS C afwijst, kan een heroverwegingsverzoek worden verzonden naar LS B met een verwijzing naar het claimakkoord tussen LS A en LS B en artikel 29 Dv.

Ook in deze gevallen kan het zijn dat LS C in LS B moet claimen wegens de overgang vd verantwoordelijkheid van LS A naar LS B, terwijl de (illegale) vreemdeling nog geen asielaanvraag heeft ingediend in LS B. Hoewel om deze reden geen concreet claimartikel kan worden bepaald tussen LS C en LS B, is besloten om in deze zaken het asielverzoek van de vreemdeling in de eerste lidstaat, dus LS A, als uitgangspunt te nemen en – onder verwijzing naar het claimakkoord - te claimen o.g.v. het claimartikel dat zou gelden tussen LS B en LS A. Immers, de overgang

⁶ Tenzij het een inhoudelijk terechte afwijzing betrof en LS A in ieder geval niet de verantwoordelijke LS is.

⁷ In het geval dat de UOD nog niet is verstreken kan het claimverzoek worden gericht aan LS A.

van de verantwoordelijkheid naar LS B is o.g.v. dat claimartikel tot stand gekomen en reeds bevestigd door het claimakkoord.

Claim-in

In geval van inkomende claimverzoeken kan dezelfde werkwijze als bij uitgaande claimverzoeken worden gehanteerd.

Verschillende interpretaties tussen lidstaten in vergelijkbare situaties

De IND zal een uniforme werkwijze hanteren. Dat wil zeggen, dat de werkwijze niet zal variëren naar aanleiding van afwijkende interpretaties door verschillende lidstaten. Dit zou namelijk praktisch moeilijk werkbaar zijn. Ook zou dit (juridisch) niet goed uitlegbaar zijn, omdat er – afhankelijk van de interpretatie van een bepaalde lidstaat – onderscheid gemaakt zou worden tussen twee vreemdelingen die zich feitelijk in dezelfde situatie bevinden.

5. Afstemming

De inhoud van dit bericht is afgestemd met DMB, JAZ, JZ-ST, Staf A&B en unit Dublin.